www.regayrasty.com

سورة الحجرات – سورتی 49 – ژمارەی ئایەتەکانی 18

بسم الله الرحمن الرحيم

(بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان)

1. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ : ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوە پێشی خواو پێغەمبەری خوا مەکەون لە بڕیار و پێشنیاردا لە خوا بترسن و پارێزکاربن ، چونکە بەڕاستی خوا بیسەرە بە گوفتارتان ، زانایە بە نیازو نهێنیەکانتان .
2. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ : ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ، دەنگتان بەسەر دەنگی پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) بەرز مەکەنەوە لەکاتی گفتو گۆدا ، قسە بێ پەردە مەکەن لە خزمەتیدا ، نەوەکو کردەوەکانتان پووچ بێتەوە و هەستیشی پێ نەکەن .
3. إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ : بەڕاستی ئەوانەی کە دەنگیان هێواش دەکەنەوە لە خزمەت پێغەمبەری خوادا ، ئەوانە ئەو کەسانەن کە خوای گەورە دڵەکانیانی زاخاو داوە بۆ تەقواو خواناسین ، ئەوانە لێ خۆشبوون و پاداشتی گەورە و گرانبەها بۆیان ئامادەیە .
4. إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ : بەڕاستی ئەوانەی لە دەرەوەی ژوورەکان بانگت دەکەن ، ئەوانە زۆربەیان نەفامن و ژیری وەرناگرن (چونکە ڕەوشتی کۆمەڵایەتی دروستیان لەو بوارەدا ڕەچاو نەکردووە) .
5. وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ : خۆ ئەگەر ئەوانە خۆگربوونایە ، تا دەچویتە دەرەوە بۆ لایان ، ئەوە چاکتر و ڕەواتر بوو بۆیان خوا لێخۆشبوو میهرەبانە ، (دەکرێت ئەم چوار ئایەتە ڕێنموویی بێت بۆ سەرجەم ئیمانداران ، تا ڕێزی پێشەواکانیان بگرن) .

6. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ : ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوە ئەگەر كەسێكی متمانە پێ نەكراو هەواڵێكی گرنگی بۆ هێنان ، خێرا بڕوای پێ مەكەن ، بەڵكو سەرنج بدەن ، لێی بكۆڵنەوە تا بۆتان روون دەبێتەوە ، نەوەكو ئازارو ناخۆشی و گیروگرفت بۆ خەڵكی دروست بكەن بە نەزانی ، جا دوای پەشیمان ببنەوە لەو كارەی كە پێی هەستاون .

7. وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُوْلَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ : ئێوە دڵنیابن و بزانن كە پێغەمبەری خوا لەناوتانداية (پرس و رای پێ بكەن) زۆر شت هەیە ئەگەر ئەو ، بەڕای ئێوەی بكردایە تووشی گیروگرفت و ناخۆشی دەبوون ...بەڵام خوا ئیمان و باوەڕی لە لا خۆشەویست كردوون و لە دڵ و دەروونتاندا ڕازاندویەتیەوە ... لەو لەیشەوە كوفرو بێ باوەڕی وگوناهوو یاخی بوون لە فەرمانی خوای لا تاڵ و ناشیرین كردوون ، ئا ئەوانە هەر خۆیان ڕێگەی ژیری و سەرفرازیان گرتۆتەبەر .

8. فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ : ئەمەش خۆی ڕێزو بەخششێكی تایبەتی و نازو نیعمەتێكە لە لایەن خواوە پێیان دراوە ، خوایش زاناو داناو كاربەجێیە .

9. وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ : ئەگەر دوو دەستە ، یان دوو تاقم لە موسوڵمانان بوو بەشەڕیان ، ئەوە دەستبەجێ هەوڵ بدەن ڕێكیان بخەن و ئاشتیان بكەنەوە ، خۆ ئەگەر لایەكیان هەر دەستدرێژی دەكردە سەر لاكەی تر ، ئەوا ئێوە بەگژ ئەوەیاندا بچن كە ستەم و دەستدرێژی دەكات ، ، هەتا دەگەڕێتەوە بۆ فەرمانی خوا ... جا گەر لایەنە سەركەشەكە بۆ فەرمانی خوا سەری دانەواند ، ئەوە ئێوە ناوبژیوانێكی دادگەرانە لە نێوانیاندا بكەن و دادپەروەری ئەنجام بدەن ، چونكە بەراستی خوا ئەوانەی خۆش دەوێت كە دادپەروەری ئەنجام دەدەن .

10. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ : لەڕاستیدا هەر ئیمانداران برای یەكن ، كەواتە هەركاتێك لە نێوان دوو براتاندا ناكۆكی پەیدا بوو ، ئێوە نێوانیان چاك بكەن و ئاشتیان بكەنەوە ، هەمیشە لە خوا بترسن و پارێزكار بن ، بۆ ئەوەی ڕەحمتان پێ بكرێت .

11. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَومٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاء مِّن

نِّسَاء عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الاِسْمُ الْفُسُوقُ
بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ : ئەی ئەوانەی باوەڕتان هێناوه ! هیچ
کەس و هیچ هۆزێک گاڵته بەکەس و هۆزێکی تر نەکات و زەلیلی نەکات ، چونکه
لەوانەیه ئەوان چاکتر بن لەمان ، ژنانیش بەگاڵته بەیەک نەکەن و یەکتر زەلیل
نەکەن ، چونکه لەوانەیه ئەمان لەوان چاکتر بن ... سووکایەتی بەخۆتان مەکەن و
یەکتری عەیبدار مەکەن (چونکه سووکایەتی بەیەکتر سووکایەتی یه به خۆتان)
هەروەها ناوو ناتۆرەی ناشیرین بۆ یەکتر دامەتاشن ، ئای که چەند ناشیرینه ناوو
ناتۆرەی خراپ له دوای باوەڕهێنان و موسڵمان بوون ، ئەوەش تەوبەی نەکردبێت و
پەشیمان نەبووبێتەوە له گوناهەکانی ، جا ئەو جۆره کەسانه هەر ستەمکارن .
12. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب
بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ : ئەی ئەو کەسانەی باوەڕتان هێناوه ، خۆتان زۆر بپارێزن له گومانی خراپ
، لەڕاستیدا هەندێ لەو گومانانه گوناهو تاوانن (بۆیه حەق وایه لەهەموو
گومانێک خۆپارێزبین) به شوێن کەمو کووڕیی و عەیب و عاری یەکتردا مەگەڕێن و
سیخوڕی مەکەن و لەپاش مله باسی یەکتری بەخراپ مەبەن ، ئایا کەستان خۆشی
دێت لەوەی گۆشتی برای خۆی به مردوویی بخوات ؟! دیاره کاری واتان زۆر پێ
سەخت و ناخۆشه ، دەی کەواته لەخوا بترسن و پارێزگار بن ، چونکه بەڕاستی خوا
گەڕانەوەی خەڵکی وەردەگرێت و میهرەبانه بۆتان .
13. يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ
أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ : ئەی خەڵکینه بێگومان ئێمه هەمووتانمان
له نێرو مێیەک دروستکردووه (که باوکه ئادەم و دایکه حەوایه) و کردوومانن به
چەندەها گەل و تیره و هۆزی جۆربەجۆر ، تا یەکتر بناسن و پەیوەندیتان خۆش
بێت به یەکەوه ... بەڕاستی بەڕێزترینتان لای خوا ئەو کەسانەتان که زۆرتر له
خواترسه و فەرمانبەرداری خوایه ، بێگومان خوا زاناو ئاگایه بەهەمووان .
14. قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ
وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ : هەندێک له
بیابان نشینه عەرەبەکان وتیان : باوەڕمان هێناو و موسڵمانین ، پێیان بڵێ : نەخێر
، باوەڕتان نەهێناوه ، بەڵام بڵێن : بەناچاری موسوڵمان بووین ، هێشتا باوەڕ
نەچۆته ناو دڵەکانتانەوه و تیایدا جێگیر نەبووه (چاوەڕێ دەکرێت که باوەڕ بهێنن
) ، خۆ ئەگەر بەڕاستی ئێوه گوێڕایەڵی فەرمانی خواو پێغەمبەری خوا بن ، ئەوه

خوای گەورە لە پاداشتی چاکەکانتان هیچ کەم ناکاتەوە ، چونکە بەڕاستی خوا لێخۆشبوو میهرەبانە .

15. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ : بێگومان ئیماندارانی راست ئەوانەن کە باوەڕیان بەخواو پێغەمبەری خوا هێناوە و پاشان نەکەوتوونەتە هیچ گومان و دوودڵیەکەوە ، بەخۆیان و سەرو ماڵیشیانەوە تێکۆشاون لە پێناوی ئاینی خوادا ، تەنها ئا ئەوانە راستن .

16. قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ : ئەی محمد (صلی اللہ علیه وسلم) بڵێ : ئایا ئێوە خوای گەورە لە ئاینی خۆتان ئاگادار دەکەن و پێی رادەگەیەنن ، لە حاڵێکدا خوا زانایە بە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەویدا هەیە ، خوا بە هەموو شتێک زاناو ئاگادارە ؟!

17. يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ : ئەوانە منەت دەکەن بەسەر تۆدا کە گوایە موسڵمان بوون ، پێیان بڵێ : منەت مەکەن بەسەرمدا لەسەر موسڵمان بوونەکەتان ، بەڵکو خوا منەت دەکات بەسەر ئێوەدا کە هیدایەتی داون بۆ ئیمان و باوەڕ ئەگەر ئێوە راستگۆن .

18. إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ : بێگومان خوا نهێنی و شاراوەکانی ئاسمان و زەوی دەزانێت ، هەروەها خوای گەورە بینایە بە هەموو ئەو کردەوانەی کە ئەنجانی دەدەن .